

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН

**за изменение и допълнение на
Наказателния кодекс**

(Обн. ДВ. бр.26 от 2 Април 1968г., попр. ДВ. бр.29 от 12 Април 1968г., изм. ДВ. бр.92 от 28 Ноември 1969г., изм. ДВ. бр.26 от 30 Март 1973г., изм. ДВ. бр.27 от 3 Април 1973г., изм. ДВ. бр.89 от 15 Ноември 1974г., изм. ДВ. бр.95 от 12 Декември 1975г., изм. ДВ. бр.3 от 11 Януари 1977г., изм. ДВ. бр.54 от 11 Юли 1978г., изм. ДВ. бр.89 от 9 Ноември 1979г., изм. ДВ. бр.28 от 9 Април 1982г., попр. ДВ. бр.31 от 20 Април 1982г., изм. ДВ. бр.44 от 5 Юни 1984г., изм. ДВ. бр.41 от 28 Май 1985г., изм. ДВ. бр.79 от 11 Октомври 1985г., попр. ДВ. бр.80 от 15 Октомври 1985г., изм. ДВ. бр.89 от 18 Ноември 1986г., попр. ДВ. бр.90 от 21 Ноември 1986г., изм. ДВ. бр.37 от 16 Май 1989г., изм. ДВ. бр.91 от 24 Ноември 1989г., изм. ДВ. бр.99 от 22 Декември 1989г., изм. ДВ. бр.10 от 2 Февруари 1990г., изм. ДВ. бр.31 от 17 Април 1990г., изм. ДВ. бр.81 от 9 Октомври 1990г., изм. ДВ. бр.1 от 4 Януари 1991г., изм. ДВ. бр.86 от 18 Октомври 1991г., попр. ДВ. бр.90 от 1 Ноември 1991г., изм. ДВ. бр.105 от 19 Декември 1991г., доп. ДВ. бр.54 от 3 Юли 1992г., изм. ДВ. бр.10 от 5 Февруари 1993г., изм. ДВ. бр.50 от 1 Юни 1995г., изм. ДВ. бр.97 от 3 Ноември 1995г., изм. ДВ. бр.102 от 21 Ноември 1995г., изм. ДВ. бр.107 от 17 Декември 1996г., изм. ДВ. бр.62 от 5 Август 1997г., изм. ДВ. бр.85 от 26 Септември 1997г., изм. ДВ. бр.120 от 16 Декември 1997г., доп. ДВ. бр.83 от 21 Юли 1998г., изм. ДВ. бр.85 от 24 Юли 1998г., доп. ДВ. бр.132 от 5 Ноември 1998г., изм. ДВ. бр.133 от 11 Ноември 1998г., изм. ДВ. бр.153 от 23 Декември 1998г., изм. ДВ. бр.7 от 26 Януари 1999г., изм. ДВ. бр.51 от 4 Юни 1999г., изм. ДВ. бр.81 от 14 Септември 1999г., изм. ДВ. бр.21 от 17 Март 2000г., изм. ДВ. бр.51 от 23 Юни 2000г., изм. ДВ. бр.98 от 1 Декември 2000г., доп. ДВ. бр.41 от 24 Април 2001г., изм. ДВ. бр.101 от 23 Ноември 2001г., изм. ДВ. бр.45 от 30 Април 2002г., изм. ДВ. бр.92 от 27 Септември 2002г., изм. ДВ. бр.26 от 30 Март 2004г., изм. ДВ. бр.103 от 23 Ноември 2004г., изм. ДВ. бр.24 от 22 Март 2005г., изм. ДВ. бр.43 от 20 Май 2005г., изм. ДВ. бр.76 от 20 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.86 от 28 Октомври 2005г., изм. ДВ. бр.88 от 4 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.59 от 21 Юли 2006г., изм. ДВ. бр.75 от 12 Септември 2006г., изм. ДВ. бр.102 от 19

Декември 2006г., изм. ДВ. бр.38 от 11 Май 2007г., изм. ДВ. бр.57 от 13 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.64 от 7 Август 2007г., изм. ДВ. бр.85 от 23 Октомври 2007г., изм. ДВ. бр.89 от 6 Ноември 2007г., изм. ДВ. бр.94 от 16 Ноември 2007г., изм. ДВ. бр.19 от 22 Февруари 2008г., изм. ДВ. бр.67 от 29 Юли 2008г., изм. ДВ. бр.102 от 28 Ноември 2008г., изм. ДВ. бр.12 от 13 Февруари 2009г., изм. ДВ. бр.23 от 27 Март 2009г., изм. ДВ. бр.27 от 10 Април 2009г., изм. ДВ. бр.32 от 28 Април 2009г., изм. ДВ. бр.47 от 23 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.80 от 9 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.93 от 24 Ноември 2009г., изм. ДВ. бр.102 от 22 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.26 от 6 Април 2010г., изм. ДВ. бр.32 от 27 Април 2010г., изм. ДВ. бр.33 от 26 Април 2011г., изм. ДВ. бр.60 от 5 Август 2011г., доп. ДВ. бр.19 от 6 Март 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.20 от 9 Март 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.60 от 7 Август 2012г., изм. ДВ. бр.17 от 21 Февруари 2013г., доп. ДВ. бр.61 от 9 Юли 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.84 от 27 Септември 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.19 от 5 Март 2014г., изм. ДВ. бр.53 от 27 Юни 2014г., доп. ДВ. бр.107 от 24 Декември 2014г.)

§ 1. В чл. 167 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 думите „до пет години“ се заменят с „от четири до осем години“, а думите „от десет хиляди до двадесет хиляди лева“ се заменят с „от двадесет до четиридесет хиляди лева“.

2. В ал. 3 думите „от една до шест години“ се заменят с „от пет до десет години“, а думите „от пет хиляди до двадесет хиляди лева“ се заменят с „от десет до четиридесет хиляди лева“.

3. В ал. 5 думите „от една до шест години“ се заменят с „от пет до десет години“

4. Ал. 7 се изменя така: „Деецът по ал. 2 не се наказва, ако доброволно съобщи на надлежен орган на властта за извършено деяние по ал. 3, или ал.4, или ал.5 и по този начин се стигне до разкриването и доказването на извършено престъпление съответно по ал. 3, или ал.4, включително когато деянието е извършено от лицата по ал.5.“

5. Създава се нова ал. 8: „Деецът по ал. 3 не се наказва, ако доброволно и незабавно съобщи на надлежен орган на властта за извършено престъпление по ал. 4, включително когато деянието е извършено от лицата по ал.5 и по този начин се стигне до разкриването и доказването на извършено престъпление по ал. 4, включително когато деянието е извършено от лицата по ал.5.“

§ 2. В чл. 167а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „до три години“ се заменят с „от четири до осем години“, а думите „от хиляда до пет хиляди лева“ се заменят с „от две до десет хиляди лева“.

2. Ал. 2 се изменя така: „Деецът не се наказва, ако доброволно съобщи на надлежен орган на властта за извършено престъпление по чл.167, ал.2, 3, 4 или 5 и по този начин се стигне до разкриването и доказването на извършено престъпление съответно по чл.167, ал.2, 3, 4 или 5.“

§ 3. Чл. 307 се изменя така:

„Ако престъпленията по този раздел са извършени при условията на провокация към подкуп – ако някой преднамерено е създал обстановка или условия, за да предизвика предлагане, даване или получаване на подкуп с цел деецът да даде или приеме подкупа, или да посредничи към подкуп, наказанието е: по чл. 301, ал. 1 - лишаване от свобода до три години и глоба до три хиляди лева, като съдът постановява и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, точки 6 и 7; по чл. 301, ал. 2 - лишаване от свобода до четири години и глоба до пет хиляди лева, като съдът постановява и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, точки 6 и 7; по чл. 301, ал. 3 - лишаване от свобода до пет години и глоба до осем хиляди лева, като съдът постановява и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, точки 6 и 7; по чл. 302, буква „а“ - лишаване от свобода от една до пет години, глоба до десет хиляди лева и лишаване от права по чл. 37, ал. 1, точки 6 и 7; по чл. 302, буква „б“ - лишаване от свобода от една до осем години, глоба до петнадесет хиляди лева и конфискация до една трета от имуществото на виновния, като съдът постановява и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, точки 6 и 7; по чл. 302а - лишаване от свобода от пет до петнадесет години, глоба до петнадесет хиляди лева, конфискация до една втора от имуществото на виновния и лишаване от права по чл. 37, ал. 1, точки 6 и 7; по чл. 304, ал. 1 – лишаване от свобода до три години и глоба до три хиляди лева; по чл. 304, ал. 2 – лишаване от свобода до четири години и глоба до четири хиляди лева; по чл. 304а - лишаване от свобода до пет години и глоба до седем хиляди лева; по чл. 304б, ал.1 - лишаване от свобода до три години или глоба до три хиляди лева; по чл. 304б, ал. 2 – лишаване от свобода до две години или глоба до три хиляди лева; по чл. 305а – лишаване от свобода до две години и глоба до три хиляди лева.“

§ 4. Законът влиза в сила в тридневен срок след деня на неговото обнародване в „Държавен вестник“.

ВНОСИТЕЛИ:

МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на Наказателния кодекс

Първата група изменения и допълнение са свързани с престъпленията купуване и продаване на гласове, наричани в правната литература „активен и пасивен изборен подкуп“. Изборният процес в Република България е съпроводен от устойчиви форми на нарушения на активните и пасивни избирателни права на българските граждани, които подкопават устоите на гражданското общество и самото държавно управление. Купуването на гласове все повече приема масови размери има изключително вредоносен резултат върху доверието на гражданите в държавата им. Стотици хиляди хора гласуват съобразно получено от тях възнаграждение. То променя волята на гражданите кой да осъществява управлението. Това са изключително тежки и обществено опасни нарушения и в тях няма нищо „кокошкарско“. Управлението, спечелено с корупция, генерира нова корупция. С оглед гарантиране на провеждането на честни избори за органите на държавно управление и местно самоуправление и ефективна борба срещу купуването и продаването на гласове се налага сериозно завишаване на наказанията за инкриминираните деяния. В допълнение, се прецизират и допълват поощрителните норми, предвиждащи пълно отпадане на наказанието, ако съответните лица разкрият абсолютно всичко, което знаят за организирането и финансирането на дейността по купуване на гласове по аналогия с други поощрителни норми от Наказателния кодекс (за сравнение чл. 142, ал. 6 НК, чл. 169г, ал. 3 НК, чл. 321, ал. 4 и ал. 5 НК). Целта на законопроекта е не „дребните риби“, които често са граждани в материална нужда, да отидат в затвора, а тези, които организират и финансират купуването на гласове. Заплашените с относително дълго пребиваване в затвора пасивни получатели на подкуп, които продават гласа си и дребните организатори на купуването на гласове, а също и липсата на възможност за условна присъда, имат огромен стимул да издадат на правоохранителните органи кои са поръчителите и финансиращите купуването на гласове.

Втората група изменения е свързана с престъплението подкуп. С декриминализирането на провокацията към подкуп се цели премахването на една от съществените пречки за борбата с корупцията. В редица държави, като например САЩ, именно използването на провокацията към подкуп свали драстично корупцията. А нивата на корупция в България са по-високи от тези в САЩ по времето, когато там корупцията е била най-висока.

България е на първите места по корупция в ЕС. Вярно е, че в много, преди всичко развити държави, провокацията към подкуп е обявена за престъпление. Но голямата част от тези държави са решили въпроса с корупцията преди десетилетия. Когато България свали корупцията до равнището на някои от решилиите този проблем развити западни държави, тогава може да се мисли провокацията към подкуп да е противоправна.

Най-често чрез провокацията към подкуп се разкриват получателите на подкупи. Именно получателите на подкуп са хората, осъществяващи властнически правомощия и вземащи решения. Те са представителите на държавата и крепителите на държавността. И съответно те в крайна сметка вземат съответното решение, съдържанието на което се определя на основание на получен подкуп. А тези решения рязко влошават в крайна сметка било правосъдието, било държавното управление, било законодателството. При настоящата обществена обстановка, налагаща незабавни и ефективни мерки за борба с корупцията, декриминализирането на провокацията към подкуп с цел да се изобличи извършването на подкуп, е наложително. Едно длъжностно лице не бива да взема подкуп, независимо дали го склонява заинтересовано лице или правоохранителен орган под прикритие. Ако длъжностното лице ще вземе подкуп от длъжностно лице под прикритие, подкупът ще бъде взет и от друго заинтересовано лице.

Декриминализирането на провокацията към подкуп ще накара много лица да се въздържат да предлагат или приемат подкуп, поради съмнение, че могат да попаднат в ситуация на провокация към подкуп. Това само по себе си ще намали корупцията.

Предвид декриминализирането и наличието на провокиране към подкуп се предвижда специална норма - ако престъпленията по Раздел IV, Глава Осма от НК са извършени при условията на провокация към подкуп, наказанията са в половин размер спрямо основните състави на престъпленията.

ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА:

Предложеният законопроект изменя предвидените наказания и създава поощрителни норми по отношение на съставите на престъпленията „активен и пасивен изборен подкуп“, както и декриминализира провокацията към подкуп. Самото декриминализиране на провокацията към подкуп ще намали корупцията и ще създаде условия за по-добре работеща икономика и съответно повече бюджетни приходи. Провокацията към подкуп дава на

правоохранителните органи много по-ефективен начин да се борят срещу корупцията. Сега се хвърлят немалки усилия, а резултатите са минимални.

Измененията и допълненията, предвидени в законопроекта, не водят до необходимост от създаване на нови държавни органи или увеличаване на щатни бройки на служители от правоохранителните органи или от органите на съдебната власт. Чрез стимулирането да се предостави информация, за да се избегне наказателната отговорност, сериозно се улеснява работата на правоохранителните органи. Следователно няма да бъде засегнат бюджета на първостепенни или второстепенни разпоредители с бюджетни кредити.

Ограничаването на корупцията в резултат на приемането на предлаганите промени ще има мощен положителен ефект върху икономиката и ще бъде мощен стимул за нови инвестиции в страната.

Предвид изложеното, законопроектът няма да окаже отрицателно влияние върху държавния бюджет. А в перспектива предложенията ще доведат до повече приходи за държавния бюджет.

ВНОСИТЕЛИ: